

Regeringskansliet
Finansdepartementet
Jakobsgatan 24
103 33 Stockholm

Könsuppdelad statistik i myndigheternas årsredovisningar Fi2016/03741/BATOT

I det förslag som Pensionsmyndigheten fått på remiss föreslås en ändring i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Ändringen innebär att myndigheter som redovisar individbaserad statistik i sina årsredovisningar, vilket Pensionsmyndigheten gör, ska presentera denna uppdelad efter kön. Förslaget innebär inte att ny statistik ska tas fram men att all statistik som redovisas idag ska uppdelas efter kön.

Förslaget föreslås gälla från och med år 2017 och då för första gången praktiskt tillämpas i samband med årsredovisningen för budgetåret 2017. Förslaget bedöms av utredaren inte få några större konsekvenser för berörda myndigheter och inget behov av ytterligare medel finns därför.

Pensionsmyndighetens yttrande

Inledningsvis, när det gäller förslagen avseende ikraftträdande och konsekvenser av förslaget har inte Pensionsmyndigheten något att invända. Myndigheten har redan idag möjlighet att ta fram en stor del av vår statistik könsuppdelad. Resursåtgången för att redovisa statistik enligt förslaget lär inte heller öka på något dramatiskt vis.

När det gäller förslaget att redovisa all individbaserad statistik i årsredovisningen könsuppdelad vill dock myndigheten avråda från att lagstifta kring detta enligt förslaget. Myndigheten bedömer att förslaget främst skulle leda till att berörda årsredovisningar blir längre och mer svåröverskådliga, med långa och svåröverskådliga tabellavsnitt. Vi tolkar förslaget som att regeringen vill förbättra redovisningen av konsekvenser av myndigheternas arbete för män respektive kvinnor, eller åtminstone att underlag tas fram som möjliggör sådana analyser. Pensionsmyndigheten håller med om att detta är ett mycket viktigt arbete men anser att det finns bättre tillvägagångssätt att åstadkomma detta än en lagreglering för att få in mer statistik i årsredovisningen.

Som bakgrund till myndighetens ställningstagande beskrivs nedan hur Pensionsmyndigheten arbetat med jämställdhetsperspektivet i uppföljningen.

Pensionsmyndighetens har för sitt arbete med att integrera ett jämställdhetsperspektiv arbetat i tre steg och för arbetet finns beslutade mål och indikatorer samt en handlingsplan för åren 2015-2018.

www.pensionsmyndigheten.se

Pensionsmyndigheten	Telefon	Fax	E-post	Org.nr
Box 38190 100 64 Stockholm	0771-771 771	08-658 13 00	registrator@pensionsmyndigheten.se	202100-6255

Som första steg genomfördes analyser inom olika delar av verksamheten för att identifiera var Pensionsmyndighetens kärnverksamhet kan ha störst påverkan på kvinnor respektive män. Syftet var att hitta de mest väsentliga områdena där det kan finnas risk för att kvinnor och män behandlas olika eller att konsekvenserna av vår verksamhet blir olika för kvinnor och män. Till denna analys användes bland annat ett omfattande statistiskt underlag.

I nästa steg valde vi ut de områden och indikatorer som vi bedömde som mest relevanta för Pensionsmyndighetens verksamhet idag. Dessa indikatorer kan förstås ändras över tid om vi i vår analys kommer fram till att andra områden blivit viktigare, men idag är det nedanstående indikatorer som vi analyserar utifrån kön i årsredovisningen. I vissa fall redovisas även statistiken:

- Likvärdig myndighetsutövning
 - *ändringsfrekvensen för de som begär omprövning av beslut*
 - *utbetalningsprecisionen för de områden där vi inte når upp till målet (i dagsläget enbart bostadstillägg, vilket är en förmån med en stor andel kvinnliga förmånstagare)*
- Likvärdig information
 - *andel som anser att vi gör det lättare att förstå hela pensionen*
 - *andel pensionssparare som upplever att de har en mer förutsebar ekonomisk situation*
 - *andel pensionssparare som upplever att de har möjlighet att fatta medvetna beslut i pensionsfrågor*
 - *resultatet av eftermätning av Orange kuvert uppdelat på kön*
 - *antal registrerade på minpension.se*
 - *antal deltagare på informationsträffar*
- Likvärdig service och bemötande
 - *andel som känner förtroende för Pensionsmyndigheten*
 - *andel som känner till vad vi gör*
 - *resultatet av våra kundundersökningar*

En sammanfattande bedömning utifrån indikatorerna ovan görs sedan i årsredovisningens kvalitetsavsnitt.

Det Pensionsmyndigheten nu arbetar med och som vi inte kommit lika långt med är det tredje steget, nämligen att ta fram och genomföra konkreta aktiviteter där vi bedömer att det finns brister idag.

Fördelen med en hantering enligt ovan är att fokus blir på de områden som är relevanta för myndighetens verksamhet, där myndigheten kan göra skillnad genom att förändra och förbättra sin verksamhet. Myndigheten följer även verksamheten inom andra områden uppdelat på män och kvinnor, exempelvis genomströmningstider för andra förmåner än bostadstillägg, men det redovisas inte i årsredovisningen såvida det inte skulle uppstå skillnader i utfallet som är väsentliga och som inte kan förklaras med slumpvariabler eller liknande.

Pensionsmyndigheten ser därför helst att även fortsättningsvis redovisa och analysera indikatorer enligt ovan i årsredovisningen. Vi är fullt medvetna att det fortfarande finns en hel del att göra och förbättra inom detta område för Pensionsmyndighetens

verksamhet. Pensionsmyndigheten anser dock att årsredovisningen är fel plats för en bruttoredovisning av könsuppdelad statistik. Förslaget att all statistik ska redovisas för män och kvinnor i årsredovisningen bedömer Pensionsmyndigheten blir en återgång till det första steget som vi redovisade ovan, att fokus blir på att ta fram stora mängder statistik för all verksamhet i stället för att lägga fokus på att angripa, analysera och förbättra de relevanta fokusområden som vi redan identifierat.

Det finns också en risk med att redovisa stora mängder statistik på en aggregerad nivå. Det är lätt att dra felaktiga slutsatser om inte statistiken åtföljs av tydliga analyser och beskrivande text för att skapa verksamhetsförståelse. Ofta behövs underliggande information för att förstå eventuella skillnader, t.ex. fördelning av underärendetyper, för att inte felaktiga slutsatser riskerar att dras. En avsevärd del av den löpande verksamheten är också maskinell där handläggningen av män respektive kvinnor per automatik görs på likadant sätt. Det är möjligt att i förslaget är underförstått att statistiken ska åtföljas av analyser gjorda av berörd myndighet, men det framgår inte explicit. Sådana analyser behöver hur som helst oftast vara mer omfattande än att de naturligt platsar i en årsredovisning.

Pensionsmyndigheten har förståelse för om regeringen för andra ändamål än att bedöma de enskilda myndigheternas verksamhet har behov av att få verksamhetsdata uppdelat på kön, till exempel för att kunna genomföra utredningar och analyser ur ett makroperspektiv. Pensionsmyndigheten anser dock att det vore mer lämpligt att berörda myndigheter kunde få lämna sådan könsuppdelad statistik, med tillhörande analyser, i annan ordning än i årsredovisningen. Ett sätt är att i särskilt uppdrag i regleringsbrevet ge berörda myndigheter uppdraget att redovisa könsuppdelad verksamhetsstatistik och även att kommentera och analysera utfallet. Redovisningen skulle kunna lämnas i samband med årsredovisningen men inte ingå i själva årsredovisningen. Då skulle redovisningen kunna ske i en mer ändamålsenlig form med nödvändiga förklaringar och analyser. Ett annat tillvägagångssätt skulle kunna vara att i särskilt uppdrag i regleringsbrevet formulera ett uppdrag att varje myndighet ska analysera verksamheten utifrån ett jämställdhetsperspektiv, ta fram lämpliga indikatorer för sin verksamhet samt redovisa utfall och analys för dessa. Ungefär enligt den modell som vi redogjort för ovan. Redovisningen av genomförandet av detta uppdrag kan då ske i årsredovisningen eller i särskild rapport om så önskas.

Med de alternativa förslag som lämnas av Pensionsmyndigheten ovan skulle regeringen kunna få den statistik eller den analys som behövs för det fortsatta arbetet, utan att själva dokumentet Årsredovisningen tyngs med omfattande statistikredovisningar.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektör Katrin Westling Palm efter föredragning av controller Jonas Westberg. I den slutliga handläggningen har även stabschefen Maria Rydbeck, kommunikationsstrategen Anna Ryberg, verksamhetsutvecklaren Atosa Anvarizadeh och dataanalytikern Alexander Carneck deltagit.

Katrin Westling Palm

Jonas Westberg